

Ніколаєнко А.В.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 4 курсу
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування,

Херсонський державний університет

Науковий керівник: д.е.н., доцентка Петренко В.С.

КАПІТАЛ, ЯК МАТЕРІАЛЬНА ОСНОВА ПІДПРИЄМСТВА

Важко уявити наше повсякденне життя без ресурсів. Вони включають в собі як засоби виробництва (наприклад: створення будівель, споруд також сировина, фінансові ресурси). Це все можна об'єднати одним словом – капітал. Капітал в різних підручниках, як визначення подається по різному. Кожен автор, має своє трактування про цей термін.

На мою думку, головна праця німецького економіста та політичного діяча, Карла Макса «Капітал», є найбільш точним дослідження слова капітал. Цій роботі та цьому дослідженню він присвятив багато часу, якщо подивитися то робота таки достатньо об'ємна і не кожному вона підвладна до прочитання. Але я раджу прочитати його роботу, можливо і не всю роботу, але принаймні декілька томів. Це буде дуже корисно для розуміння нашого сьогодення та як влаштоване наше економічне життя.

Головним джерело прибутку, Макс вбачав в специфічному товарі – робочій силі. У сучасних капіталістичних державах здійснюється виключно шляхом купівлі та продажу товарів. Власниками люди стають, купуючи за гроші, а отже за капітал, що становлять їхній дохід. Він вважав, що існують різні види доходів, які можна звести в три великі групи: капітал приносить капіталісту з року в рік прибуток, земля землевласнику - земельну ренту, а робоча сила - за нормальних умов і поки вона залишається придатною до вживання - дає робочому заробітну плату. Таким чином, капітал для капіталіста, земля для землевласника та робоча сила чи, скоріш, саму працю для робітника представляються трьома різними джерелами їх доходів:

прибутку, земельної ренти і зарплати. Доходи ці видаються як би щорічно споживаними плодами дерева, що ніколи не вмирає, або, вірніше, трьох дерев; вони утворюють щорічні доходи трьох класів: капіталістів, землевласників та робітників.

Як говорив Карл Макс : «Капітал боїться відсутності прибутку або занадто маленького прибутку, як природа боїться порожнечі. Але якщо є достатній прибуток, капітал стає сміливим. Забезпечте 10 відсотків прибутку — і капітал згоден на будь-яке застосування; при 20 відсотках він стає похваленим; при 50 відсотках, поза сумнівом, готовий зламати собі голову; при 100 відсотках він зневажає всі людські закони; при 300 відсотках немає такого злочину, на який він не ризикнув — навіть під загрозою шибениці». І це безумовно так і є. За ради прибутку людина готова на все і навіть більше, а на що готові піти ви?» [1]

Можна сказати, що капітал є невід'ємною частиною нашого життя, а тим паче як матеріальна основа підприємства. Розуміння капіталу більше краще можна пояснити та проявляється він в русі. Не можливо принести прибуток без постійного його руху. Капітал у процесі руху проходить стадії та набуває певних функціональних форм. Потік капіталу починається у формі грошей. Для організації виробництва підприємці авансують певну суму грошей. Для цього необхідно придбати необхідні ресурси - засоби виробництва і робочу силу. Після їх придбання відбувається процес виробництва, у якому праця за допомогою засобів виробництва створює нові блага. Цей процес відбувається таким чином, що їх вартість перевищує передплачену вартість за ціною даної вартості. Після продажу вироблених товарів надлишок з'являється у формі грошей і проявляється як прибуток. Цикл потоків капіталу закінчується, і може початися новий цикл.

Рух капіталу, в цьому процесі, проходить кілька стадій і набуває певної функціональної форми, яка називається кругообігом капіталу. Це робиться за такою формулою:

$$Г-Т-Г \quad (1)$$

де Г - первісно авансова сума грошей; Т - товар у вигляді робочої сили і засобів виробництва; Рс - робоча сила; Зв - засоби виробництва; В - процес виробництва; Т - знову створені товари з доданою вартістю; Г - гроші, одержані від реалізації товарів.

Як видно з формули, процес циклу включає три стадії. По-перше, підготовка до виробничого процесу шляхом придбання необхідних засобів виробництва і робочої сили за рахунок авансованого капіталу. На цій стадії капітал виступає у формі грошового капіталу, головною функцією якого є підготовка умов виробництва. Другий етап – процес виробництва. У цей момент засоби виробництва поєднуються з працею, і в результаті виробничий процес призводить до виробництва нових товарів, вартість яких на додатну суму перевищує початково авансовану вартість. На цьому етапі капітал набуває форми виробництва, функцією якого є створення нових товарів і нових цінностей.

На завершальній стадії руху капіталу новостворений товар перетворюється на гроші, вартість яких перевищує початково авансовану вартість. Капітал на цій стадії виступає у формі товарів, і його функція полягає в тому, щоб продати створений товар, щоб перетворити його вартість у форму грошей. Додана вартість набуває такої ж форми, як і прибуток.

Отже, обертаючись, капітал приносить прибуток своєму власникові. Для отримання прибутку не одноразово, а систематично, кругообіг капіталу повинен здійснюватися безперервно. Капітал, дуже важливий і відіграє значну роль в матеріальних основах підприємства. Без нього не буде руху.

Список використаних джерел

1. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти 2021 рік. С. 35 – 37
2. Карл Макс «Капітал» (онлайн сайт) https://chtyvo.org.ua/authors/Marx_Karl/Kapital_Tom_1_Knyha_1_Protses_produktzii_kapitalu/